

Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης

Ενημερωτικό δελτίο

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), που εγκρίθηκε το 2011, αντιμετωπίζει ειδικά την έμφυλη βία, συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής βίας. Περιγράφει λεπτομερείς δεσμεύσεις για τα κράτη μέλη όσον αφορά την πρόληψη της βίας, την προστασία των θυμάτων και τη δίωξη των δραστών.

Κάντε κλικ [εδώ](#)
για ένα
επεξηγηματικό
βίντεο σχετικά με
τη Σύμβαση της
Κωνσταντινούπολης.

"(...) Αναγνωρίζοντας, με σοβαρή ανησυχία, ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια εκτίθενται συχνά σε σοβαρές μορφές βίας, όπως η ενδοοικογενειακή βία, η σεξουαλική παρενόχληση, ο βιασμός, ο καταναγκαστικός γάμος, τα εγκλήματα που διαπράττονται στο όνομα της λεγόμενης «τιμής» και ο ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων, που συνιστούν σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών, και σημαντικό εμπόδιο στην επίτευξη της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών (...)»

Προοίμιο της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης κυρώθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 28 Ιουνίου 2023 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 2023. Ο συνολικός αριθμός των επικυρώσεων/προσχωρήσεων είναι 39 (Κατάσταση: Ιανουάριος 2024). Βρείτε μια ενημερωμένη επισκόπηση των [υπογραφών και των επικυρώσεων](#).

Εθνικά πλαίσια, έγγραφα για την εφαρμογή τους και σημεία εισόδου για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

Τι απαιτεί η σύμβαση από τα κράτη να κάνουν;

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αποτελεί σημαντικό βήμα προς μια ολοκληρωμένη και εναρμονισμένη απάντηση για τη διασφάλιση μιας ζωής χωρίς βία, για όλες τις γυναίκες και τα κορίτσια, σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής.

Οι υποχρεώσεις της καλύπτουν τέσσερις τομείς δράσης, που συχνά αποκαλούνται τα τέσσερα "Ps". Αυτά είναι: η πρόληψη της βίας κατά των γυναικών (**P**revention), η προστασία των θυμάτων (**P**rotection), η δίωξη των δραστών (**P**rosecution), καθώς και η εφαρμογή σχετικών ολοκληρωμένων και συντονισμένων πολιτικών (**P**olicies).

Βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία στην [Ενότητα 1](#).

Αυτοί οι τέσσερις κύριοι στόχοι περιλαμβάνουν διάφορες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων νομικών και πρακτικών μέτρων, που αποσκοπούν στην ενεργοποίηση συγκεκριμένων αλλαγών στις εθνικές απαντήσεις στη βία κατά των γυναικών και στην ενδοοικογενειακή βία.

Ποιοι καλύπτονται από τη σύμβαση;

- Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης βασίζεται σε μια προσέγγιση με επίκεντρο τα θύματα.
- Η προστασία και η υποστήριξη που παρέχονται βάσει της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης πρέπει να είναι διαθέσιμες σε κάθε γυναίκα χωρίς διακρίσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ηλικία, την αναπηρία, την οικογενειακή κατάσταση, τη σύνδεση με εθνική μειονότητα, το καθεστώς μετανάστη ή πρόσφυγα, την ταυτότητα φύλου ή τον γενετήσιο προσανατολισμό της.
- Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αναγνωρίζει ότι υπάρχουν ομάδες γυναικών που συχνά διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να βιώσουν βία. Σε αυτές περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, γυναίκες με αναπηρία, γυναίκες από εθνικές μειονότητες, γυναίκες από την ΛΟΑΤΚΙΑ+ κοινότητα (λεσβίες, αμφιφυλόφιλες, τρανσέξουαλ, ίντερσεξ), γυναίκες από αγροτικές περιοχές, μετανάστριες, γυναίκες αιτούσες άσυλο και γυναίκες-πρόσφυγισσες, γυναίκες χωρίς άδεια παραμονής, κορίτσια, ηλικιωμένες γυναίκες, άστεγες γυναίκες, γυναίκες στην πορνεία και γυναίκες που κάνουν χρήση ψυχοδραστικών ουσιών.
- Είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα για τον τερματισμό της έμφυλης βίας επεκτείνονται συστηματικά σε αυτές τις ομάδες γυναικών, είναι προσβάσιμα σε αυτές και προσαρμοσμένα στις συγκεκριμένες ανάγκες τους.
- Τα κράτη ενθαρρύνονται επίσης να εφαρμόζουν τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης σε άλλα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, όπως άνδρες, παιδιά και ηλικιωμένους.

Τι ποινικοποιεί η σύμβαση;

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης καθορίζει διάφορες μορφές έμφυλης βίας κατά των γυναικών που πρέπει να ποινικοποιούνται (ή, κατά περίπτωση, να τιμωρούνται με άλλο τρόπο). Αυτά είναι: ψυχολογική βία, παρακολούθηση, σωματική βία, σεξουαλική βία (συμπεριλαμβανομένου του βιασμού), σεξουαλική παρενόχληση, καταναγκαστικός γάμος, ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων, αναγκαστική άμβλωση και αναγκαστική στείρωση.

Επιπλέον, η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης ορίζει την υποχρέωση να διασφαλίζεται ότι ο πολιτισμός, τα έθιμα, η θρησκεία, η παράδοση ή η λεγόμενη «τιμή» δεν θεωρούνται δικαιολογία για καμία από τις πράξεις βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της.

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης καλύπτει επίσης **την ενδοοικογενειακή βία**, συμπεριλαμβανομένων όλων των πράξεων σωματικής, σεξουαλικής,

ψυχολογικής ή οικονομικής βίας που λαμβάνουν χώρα εντός της οικογένειας ή της οικιακής μονάδας ή μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων, ανεξάρτητα από το αν ο δράστης μοιράζεται ή έχει μοιραστεί την ίδια κατοικία με το θύμα.

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης ζητά από τα κράτη να διασφαλίζουν την ασφάλεια και την υποστήριξη των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας που διαπράττεται από μέλη της οικογένειας, συζύγους ή στενούς συντρόφους, ανεξάρτητα από την οικογενειακή ή μη οικογενειακή τους κατάσταση.

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης μπορεί και πρέπει να εφαρμοστεί ανεξάρτητα από τους νομικούς ορισμούς της «οικογένειας» ή του «γάμου» και την αναγνώριση, ή όχι, των σχέσεων μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου. Αυτά είναι θέματα που πρέπει να αποφασίσει κάθε κράτος, δεδομένου ότι η νομική αναγνώριση των ενώσεων του ίδιου φύλου ή η υιοθεσία από ζευγάρια του ίδιου φύλου είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

Πώς παρακολουθείται η εφαρμογή της σύμβασης;

Μόλις μια κυβέρνηση επικυρώσει τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, πρέπει να λάβει μέτρα για την εφαρμογή των διατάξεών της που αποσκοπούν στην πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Υπάρχει μηχανισμός παρακολούθησης για την αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζονται στην πράξη οι εν λόγω διατάξεις, αλλά και για την παροχή καθοδήγησης στις εθνικές αρχές. Αποτελείται από δύο όργανα: **την Ομάδα Εμπειρογνομόνων για τη Δράση κατά της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (GREVIO)** και **την Επιτροπή των Συμβαλλομένων Μερών.**

Άλλα πλαίσια

- [Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου \(ΟΔΔΑ\)](#)
- [Διακήρυξη και Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου](#)
- [Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών \(CEDAW\)](#)
- [Διακήρυξη για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών \(DEVAW\)](#)
- [Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού \(CRC\)](#)
- [Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία \(CRPD\)](#)
- [Σύμβαση του 1951 για τους πρόσφυγες](#)
- [Ψηφίσματα του ΟΗΕ](#)
- [Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης \(ΣΒΑ\) των Ηνωμένων Εθνών](#)
- [Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου \(ΕΣΔΑ\)](#)
- [Σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο \(Σύμβαση της Βουδαπέστης\)](#)

- [Σύμβαση για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση \(σύμβαση του Λανθαρότε\)](#)
- [Οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων](#)
- [Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου \(16/09/2021\)](#)

Χρήσιμες πηγές

Μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).